

Tomasz Jarocki

"Polityczna integracja Europy Zachodniej", Krystyna Wiaderny-Bidzińska, Toruń 1999 : [recenzja]

Acta Scientifica Academiae Ostroviensis nr 4, 132-136

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

liczby danych i informacji. W związku z rozwojem zastosowania komputeryzacji autorzy przedstawili podstawy systemu informacyjnego CAQ przeznaczonego dla systemu zarządzania jakością oraz projektowanie i przepływ informacji w tym systemie.

Uważam, że przestudiowanie książki „Zarządzanie jakością. Teoria i praktyka” umożliwi zrozumienie, że pełny obraz zarządzania jakością daje dopiero synteza teorii i rozwiązań praktycznych. Aby skutecznie rozwijać praktykę zarządzania jakością należy rozpocząć od podstaw naukowych, które prezentują problem w różnych jego aspektach. W związku z tym, że gruntownie zdobyta wiedza o zarządzaniu jakością prowadzi do efektów praktycznych w postaci ciągłej poprawy jakości produktów, wzrostu efektywności gospodarowania, nowej kultury i wzrostu zadowolenia z pracy, zachęcam obecnych i przyszłych kierowników przedsiębiorstw do przeczytania tej książki. Ta inwestycja z pewnością się opłaci.

Recenzja: Marta Błąd

**KRYSTYNA WIADERNY-BIDZYŃSKA: *POLITYCZNA
INTEGRACJA EUROPY ZACHODNIEJ*, WYDAWNICTWO
ADAM MARSZAŁEK, TORUŃ 1999, S.312**

Rosnące zainteresowanie problematyką integracji europejskiej związane jest z dążeniem Polski do uzyskania pełnego członkostwa w Unii Europejskiej. Szanse i zagrożenia wynikające z wejścia do struktur europejskich muszą być poparte rzetelną wiedzą na temat tej organizacji oraz obowiązującego w niej prawa. Dużą uwagę należy więc przywiązywać do licznych publikacji, których celem jest przybliżenie podstawowych wiadomości dotyczących zasad funkcjonowania Unii Europejskiej. Jedną z nich jest książka Krystyny Wiaderny - Bidzyńskiej „Polityczna integracja Europy Zachodniej”. Tytuł wskazuje tematykę, poruszoną przez autorkę. Celem pracy jest omówienie dotychczasowych działań oraz perspektywa dalszej integracji politycznej państw europejskich. Czytelnik nie znajdzie w niej zagadnień ekonomicznych, dotyczących zasad funkcjonowania wspólnego rynku oraz wprowadzanej obecnie unii ekonomiczno - walutowej.

Książka składa się z siedmiu rozdziałów i obejmuje zagadnienia współpracy politycznej poszczególnych państw członkowskich, które zaowocowały utworzeniem oraz ewolucją organizacji integracyjnych. Mimo podziału na

rozdziały, można w omawianej pozycji wyróżnić cztery części: pierwszą dotyczącą koncepcji ruchów zjednoczeniowych, drugą - chronologicznie przedstawiającą działania mające na celu stworzenie unii politycznej. Pozostałe dwie dotyczą organów Unii Europejskiej, Europejskiej Współpracy Politycznej oraz perspektyw integracji europejskiej.

Pierwsza część pracy dotyczy genezy europejskich ruchów zjednoczeniowych. Autorka przedstawiła plany powstałe przed II wojną światową i próby ich realizacji. Główna część przedstawianego rozdziału poświęcona została koncepcjom integracji po 1945 roku. Wskazane zostały główne motywy tych działań. Omówiono przesłanki, jakimi kierowały się: Francja, Niemcy, Włochy oraz państwa Beneluksu, decydując się na utworzenie ponadnarodowych organizacji integracyjnych. Wskazana została również rola i stanowisko Wielkiej Brytanii, która w tym czasie odcinała się od bezpośredniego uczestnictwa w tworzonych strukturach europejskich. Niezmiernie istotnym czynnikiem było również stanowisko Stanów Zjednoczonych, które ze względu na sytuację polityczną ukształtowaną po II wojnie światowej, dążyły do jak najszybszego utworzenia zrębów integracji w Europie. Ostatnia część omawianego rozdziału poświęcona została głównym koncepcjom integracji politycznej. Autorka omówiła pojawiające się wówczas trzy główne nurty: federalizm, konfederalizm i funkcjonalizm.

Drugi rozdział rozpoczyna część pracy dotyczącą działań, które doprowadziły do powstania obecnego poziomu integracji europejskiej. Poświęcony został pierwszym powojennym organizacjom, których celem była realizacja koncepcji integracyjnych ich twórców. Autorka przedstawiła nie tylko te organizacje, które są powszechnie znane, lecz również takie, które odgrywają marginalną rolę w jednoczącej się Europie. Omówione zostały przedsięwzięcia, mające zarówno charakter polityczny, jak i te o znaczeniu typowo obronnym. Do pierwszej grupy można zaliczyć m.in. Unię Europejskich Federalistów, Europejską Unię Parlamentarną, Europejski Związek Federalistów, czy też Niezależną Ligę Współpracy Europejskiej. Wśród organizacji mających charakter wojskowy należy wymienić Unię Zachodnią, Europejską Wspólnotę Obronną, czy też Unię Zachodnioeuropejską. Najwięcej uwagi autorka poświęciła Radzie Europy, Europejskiej Wspólnocie Politycznej oraz wspomnianym wcześniej organizacjom o charakterze obronnym. Obejmuje on okres od 1945 do 1957 roku, czyli daty utworzenia EWG i Euratomu. Klamrą zamykającą niniejszy rozdział jest przedstawienie celów organizacji powołanych na mocy Traktatów Rzymskich.

Lata sześćdziesiąte i siedemdziesiąte, które są tematem trzeciego rozdziału, to okres, w którym powstawały różne inicjatywy, dotyczące poprawy

funkcjonowania Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Integracja Europy Zachodniej stała się faktem. Dotyczyła ona jedynie sfery gospodarczej, nie istniała zaś współpraca, której efektem miałyby być unia polityczna. Autorka przedstawiła próby zjednoczenia Europy, jakie podjęte zostały przez ministra spraw zagranicznych Francji Ch. Foucheta oraz przewodniczącego Komisji A. Cattaniego. Na uwagę zasługują problemy z jakimi borykały się Wspólnoty zarówno w sferze gospodarki, jak i polityki. Przedstawione zostały rozwiązania, które pozwoliły przełamać istniejące kryzysy (protokół luksemburski z 1966 roku), a także pierwsze porozumienia dotyczące budowy unii ekonomicznej i walutowej. Omówiona została konferencja haska z 1969 roku, działalność Komitetu Davignona oraz raport Tindemansa, dotyczący koncepcji przyszłej Unii Europejskiej. Autorka wskazała koncepcje przyspieszenia ekonomicznego i politycznego rozwoju Wspólnot poprzez zróżnicowanie tempa integracji poszczególnych krajów. Był to okres, który ma bardzo duże znaczenie dla integracji politycznej - po raz pierwszy odbyły się powszechne wybory do Parlamentu Europejskiego.

Kolejna część pracy poświęcona została bardzo ważnemu dokumentowi, który znacznie przybliżył utworzenie Unii Europejskiej - Jednolitemu Aktowi Europejskiemu. Autorka omówiła wysiłki jakie podejmowane były w celu ożywienia idei europejskiej. Przedstawiony został raport Thorna - mówiący o kryzysie Wspólnot oraz małej efektywności jej instytucji, Raport Londyński oraz memorandum rządu francuskiego wskazujące na zainteresowanie rządów poszczególnych krajów rozwojem Wspólnoty, jak też działalność powołanego w 1981 roku Stałego Komitetu do spraw Instytucjonalnych. Duża uwaga przywiązana została do raportu, którego autorami byli: B. Bieshevel - premier Holandii, E. Dell - minister handlu Wielkiej Brytanii, R. Marjolin - długoletni wiceprzewodniczący EWG. W raporcie przedstawiono obecną sytuację, możliwości wyjścia ze stagnacji oraz pesymistyczną perspektywę utworzenia Unii Europejskiej. Druga część omawianego rozdziału dotyczy Jednolitego Aktu Europejskiego. Jego projekt w 1981 roku uchwalony został przez Radę Europejską jako deklaracja w sprawie Unii Europejskiej. Wskazana została droga, jaką ten projekt musiał przejść, by zostać uchwalonym w 1986 roku. Na szczególną uwagę zasługują nowe zapisy tego dokumentu, które po raz pierwszy tworzą prawno-międzynarodowe ramy Europejskiej Współpracy Politycznej, który nie powstał jako organ ponadnarodowy lecz jako instytucja mająca charakter międzyrządowy. JAE nie połączył EWP ze Wspólnotami Europejskimi lecz zaakceptował ich odrębność. Przedstawione zostały zadania, jakie zostały jej powierzone, powiązania z organami Wspólnot. Zaznaczo-

ne zostały także postanowienia JAE, dotyczące bezpieczeństwa europejskiego oraz perspektyw utworzenia Unii Europejskiej.

Rozdział piąty obejmuje okres między wejściem w życie dwóch bardzo istotnych dla współpracy politycznej dokumentów: Jednolitego Aktu Europejskiego i ustanawiającego Unię Europejską. Podobnie jak w poprzednich częściach autorka wskazała drogę, jaka prowadziła do uchwalenia Traktatu, czego następstwem było rozpoczęcie wprowadzania unii ekonomiczno - walutowej oraz znaczny postęp w budowie unii politycznej. Przedstawiona została inicjatywa H. Kohla i F. Mitteranda oraz inne propozycje dotyczące rozwiązań mających na celu przybliżenie unii politycznej. Autorka omówiła cele podpisanego Traktatu ustanawiającego Unię Europejską, przywiązując szczególnie dużą rolę nowym filarom: Wspólnej Polityce Zagranicznej i Bezpieczeństwa. Główna uwaga poświęcona została polityce bezpieczeństwa, w tym także nowej wzmocnionej roli Unii Zachodnioeuropejskiej, a także wzajemnym stosunkom tej organizacji z Unią Europejską i NATO.

Rozdział szósty dotyczy instytucji europejskich. Wskazane są ich kompetencje, możliwości działania oraz sposób w jaki mogą wypełniać powierzone im obowiązki. Najważniejszą część omawianego rozdziału stanowi znacznie rzadziej poruszana przez innych autorów kwestia kompetencji instytucji Europejskiej Współpracy Politycznej. Omówiona została rola m.in. Prezydium EWP, określenie Państwa przewodniczącego, Sekretariatu oraz Komitetu politycznego.

Ostatni rozdział książki zatytułowany został: Perspektywy integracji politycznej. Poświęcony jest on w pierwszej części reformie obowiązujących przepisów. Dotyczy on komisji rewizyjnej odbywającej się w Turynie, która miała na celu zmianę przepisów o systemie funkcjonowania Unii, jej instytucji oraz o stopniowym przygotowaniu na przyjęcie nowych członków. Przedstawione zostały także zadania, które muszą być podjęte, by wzmocnić jej znaczenie na arenie międzynarodowej. Dalsze części omawianego rozdziału dotyczą zasad Wspólnej Polityki Zagranicznej i Obronnej. Poruszona została kwestia przyszłości Unii Zachodnioeuropejskiej. Przedstawione rozważania dotyczą w szczególności jej roli po utworzeniu Unii Europejskiej, a także możliwości włączenia jej do tej organizacji.

Książka Krystyny Wiaderny - Bidzyńskiej „Polityczna integracja Europy Zachodniej” jest próbą przedstawienia działań, które podejmowane były i są na rzecz utworzenia pełnej unii politycznej w Europie. Bardzo ważnym wnioskiem, który można wielokrotnie znaleźć w tekście jest stwierdzenie, iż nie można budować jedności politycznej bez budowy jednolitego organizmu gospodarczego. Autorka, przedstawiając rozwój procesów integracyjnych w Europie, omawia różnorodne koncepcje zarówno poszczegól-

nych polityków jak i ugrupowań politycznych, których wspólnym celem, choć różnie pojmowanym, jest dążenie do stworzenia optymalnych warunków rozwoju Europy.

Recenzja: Tomasz Jarocki

E. DULINIEC: *BADANIA MARKETINGOWE W ZARZĄDZANIU PRZEDSIĘBIORSTWEM*, WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN, WARSZAWA 1999, s. 192

W dzisiejszym, dynamicznie rozwijającym się otoczeniu gospodarczym, w warunkach wdrażania w naszym kraju reguł gospodarki rynkowej i rozwoju przedsiębiorczości, działania marketingowe nabierają istotnego znaczenia. Jednocześnie oczywista jest chęć i potrzeba czynienia procesu podejmowania decyzji dotyczących marketingu bardziej efektywnym: A właśnie badania marketingowe (celowe, systematyczne i obiektywne gromadzenie, przetwarzanie i analiza danych ważnych dla podejmowania decyzji w sferze marketingu), precyzyjnie zaplanowane i zrealizowane, stanowią oręż wspomagający poprawę trafności decyzji marketingowych. Stanowią one poza tym warunek podniesienia sprawności zarządzania marketingiem.

W obecnych realiach gospodarczych istnieje bardzo wiele sytuacji, w których wskazane jest posiłkować się badaniami marketingowymi jak np. wejście na nierozpoznany rynek, wdrożenie przez przedsiębiorstwo nowego produktu, zastosowanie innowacji w produkcie oferowanym dotychczas, modyfikacje jego pozycjonowania (czyli skierowania go do innej grupy odbiorców), poszukiwanie niszy rynkowej, estymacja stopnia znajomości marki, testowanie reklam lub takich komponentów produktu jak opakowanie czy wreszcie określenie przyczyn załamania się sprzedaży danego produktu. Część firm wykorzystując badania permanentnie monitoruje rynkowy byt swych produktów. Taka filozofia charakterystyczna jest przede wszystkim dla zachodnich koncernów.

Praca prof. Elżbiety Duliniec, długoletniej pracownicy SGPiS/SGH pt. „Badania marketingowe w zarządzaniu przedsiębiorstwem” w obszerny sposób prezentuje problematykę badań marketingowych.

Na kompozycję omawianej pracy składa się pięć rozdziałów, zaznających czytelnika z różnymi aspektami badań marketingowych. W rozdziale pierwszym pt.: „Badania marketingowe - funkcje w przedsiębiorstwie, proces badawczy, źródła danych” autorka prezentuje różne